

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Науково-навчальний інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи**

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Фінансова статистика»
на 2022 -2023 навчальний рік**

<i>Курс та семестр вивчення:</i>	2 курс, 3 семестр
<i>Освітня програма</i>	«Фінанси, банківська справа та страхування»
<i>Спеціальність</i>	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
<i>Галузь знань</i>	07 «Управління та адміністрування»
<i>Ступінь вищої освіти</i>	молодший бакалавр
<i>Викладач</i>	к.е.н Тимошенко Оксана Валеріївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи
<i>Контактний телефон</i>	(0532) 50-91-71
<i>Електронна адреса</i>	ovt.timoshenko@gmail.com
<i>Дні занять:</i>	згідно розкладу навчальних занять
<i>Консультації:</i>	очне консультування – згідно розкладу; онлайн консультування – електронною поштою в робочі дні з 8 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰
<i>Сторінка дистанційного курсу</i>	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета	формування теоретичних знань та практичних навичок методики використання статистичного інструментарію для оцінки економічних явищ і процесів у фінансовій системі
Тривалість	3 кредити ЄКТС / 90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	<i>Поточний контроль:</i> усне й письмове опитування, тестування, розв'язання практичних задач, економічні диктанти, виконання завдань самостійної роботи, поточна модульна робота (два модулі). <i>Підсумковий контроль:</i> екзамен
Базові знання	Для вивчення даної дисципліни необхідні <i>базові знання</i> отримані в результаті вивчення загальнооекономічних курсів економічної теорії, мікро- та макроекономіки; основ фінансів; грошей та грошово-кредитної політики
Мова викладання	Українська

Компетентності, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР05. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.</p> <p>ПР08. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР11. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.</p> <p>ПР14. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК05. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні основи фінансової статистики та особливості її організації на рівні міжнародних і державних фінансів		
Тема 1. Теоретичні основи фінансової статистики	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на практичному занятті:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - становлення та розвиток фінансової статистики як науки у світі та Україні; - взаємозв'язок фінансової статистики із іншими галузевими статистиками та іншими науками. <p>2. Підготувати доповіді на теми: «Місце статистики фінансів у єдиній інформаційній системі обліку і звітності України» «Роль Національного банку України в організаційному забезпеченні грошово-кредитної статистики»</p>
Тема 2. Основи фінансово-економічних розрахунків	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на практичному занятті:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні причини зміни вартості грошей у часі; - характеристика основних категорій фінансових розрахунків; - сутність та види інфляції. Як розраховують вартість грошей з урахуванням фактора інфляції? <p>2. Підготувати доповіді на теми: «Причини та наслідки інфляції в Україні» «Аргументація необхідності статистичного вивчення інфляційних процесів» «Фактори інфляції в розвинутих країнах та їх статистичне оцінювання».</p>
Тема 3. Статистика грошового обігу	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на практичному занятті:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи сучасної теорії грошового обігу; - використання балансового методу у статистичному аналізі грошового обігу; - статистичні методи прогнозування монетарних показників. <p>2. Підготувати доповіді на тему: «Управління золотовалютними резервами України» «Структура та особливості золотовалютних резервів розвинутих країн»</p>
Тема 4. Статистика міжнародних та державних фінансів	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на 2-ох практичних заняттях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - необхідність та значення бюджетного обліку та звітності у процесі виконання бюджету; - бюджетна класифікація, її склад та особливості

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	<ul style="list-style-type: none"> - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи <p>3. Виконання поточної модульної роботи (за 1 модулем)</p>	<p>використання в практиці бюджетної статистики;</p> <ul style="list-style-type: none"> - необхідність прогнозування показників бюджету та його методи; - гармонізована система опису та кодування товарів, її створення, розвиток і практичне значення; - статистичне вивчення факторів, що впливають на формування валютного курсу <p>2. Підготувати доповіді на тему: «Статистичні методи визначення рівня бюджетної централізації та децентралізації в країні» «Проблема статистичного вивчення бюджетної та боргової безпеки» «Теорія паритету купівельної спроможності та її розвиток» «Поріг статистичного вивчення у зовнішній торгівлі товарами: досвід країн світу та вітчизняна практика»</p>
Модуль 2. Організаційні засади статистики сфер фінансової діяльності		
Тема 5. Статистика банківської діяльності	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на 2-ох практичних заняттях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рейтингові оцінки діяльності банків: методологія, інструментарій, зарубіжний та вітчизняний досвід; - використання статистичного інструментарію в оцінюванні банківських ризиків. - статистичні методи в оцінюванні фінансового стану та надійності банку; - статистичне вивчення обіговості короткострокового кредиту; - використання індексного методу у виченні кредитних операцій банку; - статистичне вивчення виданих, погашених та прострочених кредитів. <p>2. Підготувати доповіді на тему «Розвиток науково-методичних підходів щодо оцінювання розвитку банківської системи». «Статистичний інструментарій оцінювання впливу діяльності банків на функціонування реального сектору економіки та економічне зростання» «Зарубіжний досвід оцінювання ефективності діяльності центрального банку країни»</p>
Тема 6. Статистика страхування	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на практичному занятті:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інформаційне забезпечення статистики небанківських фінансових посередників; - статистичний інструментарій оцінювання ролі небанківських фінансових посередників у забезпеченні економічного зростання; - статистичні методи у визначенні платоспроможності страховиків; - специфіка розрахунку тарифних ставок за видами страхування. <p>2. Підготувати доповіді на тему «Статистичне вивчення впливу небанківських фінансових посередників на ринок капіталу та інвестиційну активність в країні» «Визначення рейтингу надійності страхових компаній: зарубіжний та вітчизняний досвід»</p>
Тема 7. Статистика ринку цінних паперів	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на практичному занятті:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інформаційне забезпечення статистики фондового ринку в Україні; - характеристика українських фондових індексів; - світові фондові індекси, порядок їх визначення; - статистичний інструментарій визначення рейтингу

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	- обговорення завдань самостійної роботи	цінних паперів: практика світових та вітчизняних рейтингових агенцій. 2. Підготувати доповіді на тему «Значення статистики ринку цінних паперів для прийняття інвестиційних рішень» «Напрями удосконалення та розвитку методології обчислення фондових індексів»
Тема 8. Статистика фінансів підприємств	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 3. Виконання поточної модульної роботи (за 2 модулем)	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: – сутність та склад витрат виробництва і витрат обігу; – індексний аналіз середнього рівня витрат обігу у торгівлі; – статистичні показники доходів і рентабельності, їх взаємозв'язок; – інформаційна база статистики фінансового стану підприємств; – показники фінансового стану підприємств на макрорівні. 2. Виконати та захистити індивідуальне розрахунково-аналітичне завдання за темою

Інформаційні джерела

Основні:

1. Кремень В. М. Фінансова статистика : навчальний посібник (гриф МОН України) / В. М. Кремень, О. І. Кремень. – К. : Центр навчальної літератури, 2014. – 368 с.
2. Назарова О. Ю. Статистика фінансів: Навчально-методичний посібник / О. Ю. Назарова, О. А. Чуприна. – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2015. – 123 с.
3. Горкавий В. К. Статистика : Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. / В. К. Горкавий. Київ: Алерта, 2020. 644 с.
4. Краєвський В. М. Фінансова статистика : навчальний посібник / В. М. Краєвський, Н. В. Параниця, Я. О. Остапенко. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. – 308 с.

Додаткові :

5. Банківська статистика : навч. посібник / уклад. І. В. Белова. - Суми : Університетська книга, 2014. - 431 с.
6. Галицька Е. В. Фінансова статистика: навчальний посібник / Е. В. Галицька, Н. В. Ковтун. – К. : Кондор, 2008. – 440 с.
7. Лутчин Н. П. Статистика фінансів: Навчальний посібник/ Лутчин Н. П., МIRONЮК А. К. – 2-ге вид., випр. і доп. – Львів: Новий світ-2000, 2006. – 324 с.
8. Мальчик М. В. Фінансова статистика: навчальний посібник/ М. В. Мальчик, С. І. Малашко, А. І. Пелех. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 184 с.
9. Маслій В. В. Фінансова статистика: навчальний посібник / В. В. Маслій. – Тернопіль : Карт-бланш, 2007. 298 с.
10. Моторин Р. М. Система національних рахунків: навчальний посібник / Р. М. Моторин, Т. М. Моторина; Мін-во освіти і науки України, КНЕУ. – К.: КНЕУ, 2001. – 336 с.
11. Фінансова статистика (з основами теорії статистики) : Підручник/ А. В. Головач, В. Б. Захожай, Н. А. Головач, А. А. Шустіков. – К.: МАУП, 2005. – 496 с.
12. Фінансова статистика : навч. посібник / О. Є. Лугінін, В. М. Фомішина та ін. - Львів : Новий світ-2000, 2011. - 360 с.
13. Фінансово-банківська статистика: навчальний посібник/ П. Г. Вашків [та ін.]. – К.: Либідь, 2007. – 512 с.
14. Цветкова Л. А. Статистика финансов с основами экономической статистики : учеб.-метод. пособие / Л. А. Цветкова. – Полтава : ПУЭТ, 2012. – 208 с.

Електронні ресурси:

15. Про державну статистику [Електронний ресурс]: Закон України від 17.09.1992 № 2614-ХІІ [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>. – Назва з екрана.
16. Про затвердження Положення про Державну службу статистики України [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 481 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481-2014-%D0%BF#Text> – Назва з екрана.
17. Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2023 року [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 222 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-2019-%D0%BF#Text> – Назва з екрана.
18. Про інформацію [Електронний ресурс]: Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>. – Назва з екрана.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Фінансова статистика» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MSWord, MSEXcel, MSAccess, MSPowerPoint), MSFrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.

Політика вивчення навчальної дисципліни «Фінансова статистика» та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни «Фінансова статистика» розраховується через поточне оцінювання (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни):

Види робіт	Максимальна кількість балів
<ul style="list-style-type: none"> - відвідування занять (18 x 0,25б. = 4,5 балів); - захист домашнього та індивідуального розрахунково-аналітичного завдання (10 x 2б. = 20 балів); - обговорення матеріалу семінарських занять (10 x 0,5б. = 5 балів); - виконання навчальних завдань (10 x 0,5б. = 5 балів); - тестування (10 x 0,5б. = 5 балів); - доповнення на занятті 0,5 балів; - підготовка доповіді (реферату) та їх обговорення (3 бали); - поточна модульна робота (2 x 10 балів) 	60
Усього поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни